Europeiska rådet

Bryssel den 2 oktober 2020
(OR. en)

EUCO 13/20

CO EUR 10
CONCL 6

NOT

från:	Rådets generalsekretariat
till:	Delegationerna
Ärende:	Extra möte i Europeiska rådet (1 och 2 oktober 2020) – Slutsatser

För delegationerna bifogas de slutsatser som Europeiska rådet antog vid mötet.

I. COVID-19

1. Europeiska rådet höll en djupgående diskussion om hanteringen av covid-19-pandemin. Europeiska rådet är fast beslutet att stå enade i denna svåra situation och uppmanar rådet, tillsammans med kommissionen, att ytterligare intensifiera den övergripande samordningen och arbetet med att utveckla och distribuera ett vaccin på EU-nivå. Europeiska rådet kommer regelbundet att återkomma till denna fråga.

II. INRE MARKNADEN, INDUSTRIPOLITIK OCH DIGITALA FRÅGOR

2. Covid-19-pandemin kommer att få varaktiga konsekvenser för den europeiska och den globala ekonomin. Den har satt fokus på både Europas tillgångar och dess beroendeförhållanden. En stark ekonomisk bas är nu viktigare än någonsin för hållbar tillväxt för alla, konkurrenskraft, arbetstillfällen, välstånd och Europas roll på den globala arenan.

3. I juli enades Europeiska rådet om ett återhämtningspaket utan motstycke för att motverka effekterna av covid-19 på våra ekonomier och samhällen och för att främja en stark återhämtning i Europa samt en omvandling och reform av våra ekonomier. De två ömsesidigt förstärkande pelarna för en sådan återhämtning, den gröna omställningen och den digitala omvandlingen, kommer, tillsammans med en stark och fördjupad inre marknad, att gynna nya former av tillväxt, främja sammanhållning och konvergens och stärka EU:s resiliens. Att uppnå strategiskt oberoende och samtidigt bevara en öppen ekonomi är ett centralt mål för unionen.

Den inre marknaden och industripolitik

4. Europeiska rådet understryker att man behöver återgå till en normalt fungerande inre marknad så snart som möjligt. Men detta är inte tillräckligt: Vi kommer att dra lärdom av covid-19-krisen, ta itu med den återstående fragmenteringen och de återstående hindren och svagheterna och höja ambitionsnivån. Europeiska rådet ställer sig bakom rådets slutsatser av den 21 september 2020 om en fördjupad inre marknad för en kraftfull återhämtning och ett konkurrenskraftigt, hållbart Europa och efterlyser mer specifikt följande:

- Att inremarknadsreglerna strikt genomförs och efterlevs, i linje med kommissionens handlingsplan för efterlevnad på den inre marknaden.

- Att kvarstående omotiverade hinder undanröjs, särskilt på tjänsteområdet, och att inga nya skapas.

- Att det europeiska konkurrensregelverket uppdateras för att säkerställa att det motsvarar utmaningarna i samband med den gröna omställningen, den digitala omvandlingen och ett globalt sammanhang i förändring. Detta regelverk måste innehålla tydliga regler för ekonomiska aktörer och stödja innovation, bland annat inom den digitala sektorn. Möjligheten att anta regler om den systemiska rollen och de systemiska ansvarsområdena för nätplattformar med betydande nätverkseffekter bör undersökas. Europeiska rådet ser fram emot utfallet av kommissionens pågående översyn av konkurrensreglerna, vars första resultat förväntas under 2021. Effekterna av globaliseringen och den digitala ekonomins framväxt måste beaktas i detta sammanhang.

- Att ett nytt system för den globala ekonomiska styrningen utformas på grundval av en ambitiös och balanserad frihandelsagenda med WTO i centrum, samtidigt som vi skyddar oss mot illojala och otillbörliga metoder och säkerställer ömsesidighet. Genomdrivandeförordningen bör uppgraderas, arbetet med förslaget om instrumentet för internationell upphandling bör påskyndas och ytterligare instrument för att ta itu med de snedvridande effekterna av utländska subventioner på den inre marknaden bör utvecklas.

- Att det investeras i utbildning och ändamålsenlig användning av färdigheter för att bevara och skapa arbetstillfällen, stödja ekonomiskt och socialt välstånd och genomföra den nödvändiga politiken för socialt skydd i linje med fördragen.

5. EU måste bedriva en ambitiös europeisk industripolitik för att göra sin industri mer hållbar, mer grön, mer konkurrenskraftig i världen och mer resilient. Europeiska rådet uppmanar kommissionen att kartlägga strategiska beroendeförhållanden, i synnerhet i de mest känsliga industriella ekosystemen såsom inom hälso- och sjukvårdsområdet, och att föreslå åtgärder för att minska dessa beroendeförhållanden, bland annat genom att produktions- och leveranskedjorna diversifieras, strategisk lagerhållning säkerställs och produktion och investeringar i Europa främjas. Europeiska rådet efterlyser följande:

- Att man säkerställer lika villkor och ett regelverk och en ram för statligt stöd som gynnar innovation och underlättar ett fullständigt deltagande av små och medelstora företag.

- Att man utvecklar nya industriallianser, inklusive för råvaror, medicinsk utrustning, mikroprocessorer, säkra telekommunikationsnät, koldioxidsnåla industrier samt industrimoln och industriplattformar.

- Att man förstärker biståndet till de befintliga viktiga projekten av gemensamt europeiskt intresse om batterier och mikroelektronik och till de projekt som håller på att utvecklas av medlemsstaterna och näringslivet inom ramen för olika allianser (exempelvis för sakernas internet och ren vätgas) för att avhjälpa marknadsmisslyckanden och möjliggöra banbrytande innovation. Europeiska rådet uppmanar kommissionen att hjälpa medlemsstaterna att utveckla nya viktiga projekt av gemensamt europeiskt intresse. Europeiska rådet efterlyser dessutom en ytterligare förstärkning av synergierna mellan användningen av EU-medel och nationella medel när det gäller viktiga tekniska projekt, samtidigt som öppenhet och öppet deltagande för små och medelstora företag säkerställs.

- Att man utvecklar EU:s oberoende inom rymdsektorn samt en mer integrerad försvarsindustriell bas.

Digitala frågor

6. Covid-19-pandemin har satt ytterligare fokus på behovet av att påskynda den digitala omställningen i Europa. Det är avgörande att vi tar tillvara möjligheterna i samband med denna omställning för att stärka vår ekonomiska bas, säkerställa vår tekniska suveränitet, förstärka vår globala konkurrenskraft, underlätta den gröna omställningen, skapa arbetstillfällen och förbättra medborgarnas liv. Uppbyggnaden av en verkligt digital inre marknad kommer att ge en inhemsk ram som gör det möjligt för europeiska företag att växa och expandera.

Europeiska rådet ser fram emot kommissionens förslag till en rättsakt om digitala tjänster senast i slutet av året, och uppmanar kommissionen att senast i mars 2021 lägga fram en heltäckande digital kompass, i vilken EU:s konkreta digitala ambitioner för 2030 fastställs. En sådan kompass bör inrätta ett övervakningssystem för europeisk strategisk digital kapacitet och förmåga och ge en överblick över metoderna och de viktiga delmålen för att uppnå våra ambitioner.

7. För att uppnå digital suveränitet måste EU bygga upp en verkligt digital inre marknad, stärka sin förmåga att fastställa egna regler, göra självständiga tekniska val samt utveckla och bygga ut strategisk digital kapacitet och infrastruktur. På internationell nivå kommer EU att utnyttja sina verktyg och sin regleringsmakt för att bidra till att utforma globala regler och standarder. EU kommer att fortsätta att välkomna alla företag som följer europeiska regler och standarder. Den digitala utvecklingen måste skydda våra värden, våra grundläggande rättigheter och vår säkerhet samt vara socialt balanserad. En sådan människocentrerad strategi kommer att göra den europeiska modellen mer attraktiv.

8. Minst 20 % av medlen från faciliteten för återhämtning och resiliens kommer att göras tillgängliga för den digitala omställningen, bland annat för små och medelstora företag. Dessa medel bör tillsammans med medlen från den fleråriga budgetramen bidra till mål som till exempel

   - främjande av en europeisk utveckling av nästa generations digitala teknik, bland annat superdatorer och kvantdatorteknik, blockkedjor och människocentrerad artificiell intelligens,

   - kapacitetsutveckling inom strategiska digitala värdekedjor, särskilt mikroprocessorer,

   - påskyndande av utbyggnaden av säker nätinfrastruktur med mycket hög kapacitet, inbegripet fiber och 5G, i hela Europeiska unionen,

   - stärkande av EU:s förmåga att skydda sig mot cyberhot, tillhandahålla en säker kommunikationsmiljö, särskilt genom kvantkryptering, och säkerställa tillgång till uppgifter för rättsliga och brottsbekämpande ändamål,

- frigörande av den digitala teknikens fulla potential för att uppnå de ambitiösa miljö- och klimatmålen i julipaketet,

- uppgradering av den digitala kapaciteten i utbildningssystemen.

9. Europeiska rådet välkomnar EU-strategin för data som utgör ett stöd för EU:s globala digitala ambitioner att skapa en verklig europeisk konkurrenskraftig dataekonomi samtidigt som europeiska värden och en hög nivå av datasäkerhet, dataskydd och integritet säkerställs. Europeiska rådet framhåller att tillgången på högkvalitativa data måste förbättras och att bättre utbyte och samkörning av data måste främjas och möjliggöras liksom interoperabilitet. Europeiska rådet välkomnar att gemensamma europeiska dataområden skapas inom strategiska sektorer och uppmanar särskilt kommissionen att prioritera hälsodataområdet, vilket bör inrättas före utgången av 2021.

10. Europeiska rådet understryker behovet av att inrätta tillförlitliga, säkra och skyddade europeiska molntjänster för att säkerställa att europeiska data kan lagras och behandlas i Europa i enlighet med europeiska regler och standarder. Därför välkomnar Europeiska rådet en infrastruktur med molnsammanslutning inom EU och uppmanar kommissionen att skyndsamt gå vidare med detta arbete. En större europeisk molnkapacitet bör tillsammans med en stärkande ram för interoperabilitet också möjliggöra ett införande av säkra och skyddade molnbaserade offentliga och privata digitala lösningar, inbegripet lösningar som bland annat säkerställer snabbare, effektivare samt mer lätthanterlig och öppen tillgång till e-förvaltningstjänster.

11. Europeiska rådet ställer sig bakom rådets slutsatser av den 9 juni 2020 om att forma Europas digitala framtid. Europeiska rådet uppmanar EU och medlemsstaterna att fullt ut utnyttja verktygslådan för 5G-cybersäkerhet som antogs den 29 januari 2020 och i synnerhet att tillämpa relevanta begränsningar för högriskleverantörer när det gäller nyckeltillgångar som definieras som kritiska och känsliga i EU:s samordnade riskbedömningar. Europeiska rådet understryker att potentiella 5G-leverantörer måste utvärderas på grundval av gemensamma objektiva kriterier.

12. För att säkerställa en snabb 5G-utbyggnad i hela EU uppmanar Europeiska rådet också alla medlemsstater att före årets utgång lämna in sina nationella 5G-utbyggnadsplaner till kommissionen enligt vad som anges i handlingsplanen för 5G.

13. EU måste vara världsledande i utvecklingen av säker, tillförlitlig och etisk artificiell intelligens. Europeiska rådet uppmanar kommissionen att

- föreslå sätt att öka europeiska och nationella offentliga och privata investeringar i forskning, innovation och spridning på området artificiell intelligens,
- säkerställa bättre samordning och fler nätverk och synergier mellan europeiska forskningscentrum med spetskompetens som utgångspunkt,
- tillhandahålla en tydlig och objektiv definition av AI-system med hög risk.

14. Europeiska rådet efterlyser en utveckling av ett EU-omfattande ramverk för säker offentlig elektronisk identifiering (e-identifiering), inklusive interoperabla digitala signaturer, så att människor kan ha kontroll över sin identitet och sina uppgifter på nätet och få tillgång till offentliga, privata och gränsöverskridande digitala tjänster. Europeiska rådet uppmanar kommissionen att lägga fram ett förslag till ett initiativ om en europeisk digital identifiering senast i mitten av 2021.

Nästa steg

15. Europeiska rådet kommer att återkomma till frågorna om den inre marknaden, industripolitik och digitala frågor vid mötet i mars 2021. I detta sammanhang kommer man även att bedöma läget när det gäller arbetet med den viktiga frågan om digital beskattning.

III. YTTRE FÖRBINDELSER

Östra Medelhavsområdet

16. EU har ett strategiskt intresse av en stabil och säker miljö i östra Medelhavsområdet och av utvecklingen av samarbetsinriktade och ömsesidigt gynnsamma förbindelser med Turkiet. Att man fortsätter dialogen i god tro och avstår från ensidiga åtgärder som motverkar EU:s intressen och strider mot internationell rätt och EU-medlemsstaternas suveräna rättigheter är ett absolut krav i detta sammanhang. Alla skiljaktigheter måste lösas genom fredlig dialog och i enlighet med internationell rätt. I detta sammanhang upprepar Europeiska rådet sin fullständiga solidaritet med Grekland och Cypern, vilkas suveränitet och suveräna rättigheter måste respekteras.

17. EU välkomnar den senaste tidens förtroendeskapande åtgärder från Greklands och Turkiets sida och tillkännagivandet att de kommer att återuppta sina direkta sonderande samtal som syftar till att avgränsa kontinentalsockeln och den exklusiva ekonomiska zonen för de två länderna. Dessa ansträngningar behöver upprätthållas och utvidgas.

18. Samtidigt fördömer Europeiska rådet i skarpa ordalag kränkningarna av Republiken Cyperns suveräna rättigheter, vilka måste upphöra. Europeiska rådet uppmanar Turkiet att i framtiden avstå från liknande åtgärder som strider mot internationell rätt. Europeiska rådet understryker att avgränsningen av kontinentalsockeln och den exklusiva ekonomiska zonen bör hanteras genom dialog och förhandlingar i god tro, med fullständig respekt för internationell rätt, och uppmanar Turkiet att acceptera Cyperns inbjudan att föra dialog med målet att lösa alla havsrelaterade tvister mellan Turkiet och Cypern.

19. Europeiska rådet stöder ett snabbt återupptagande av förhandlingarna, under FN:s överinseende, och står fortfarande helt och hållet bakom en övergripande lösning av Cypernfrågan inom ramen för FN och i enlighet med relevanta resolutioner från FN:s säkerhetsråd, inbegripet FN:s säkerhetsråds resolutioner 550 och 789, samt i linje med de principer på vilka EU är grundat. Europeiska rådet förväntar sig detsamma av Turkiet. EU är redo att spela en aktiv roll för att stödja förhandlingarna, bland annat genom att, när de återupptagits, utse en företrädare till FN:s förmedlingsuppdrag.

20. Europeiska rådet har, förutsatt att de konstruktiva ansträngningarna för att stoppa den olagliga verksamheten gentemot Grekland och Cypern fortsätter, enats om att lansera en positiv politisk agenda för EU och Turkiet med specifik tonvikt på modernisering av tullunionen och förenklade handelsprocedurer, direkta personkontakter, högnivådialoger och fortsatt samarbete i migrationsfrågor, i linje med 2016 års uttalande från EU och Turkiet. Europeiska rådet uppmanar sin ordförande att, i samarbete med kommissionens ordförande och med stöd av den höga representanten, ta fram ett förslag för att ge nytt liv åt agendan för EU och Turkiet i detta avseende.

21. EU, som bland annat erinrar om och bekräftar sina tidigare slutsatser om Turkiet från oktober 2019, kommer vid nya unilaterala åtgärder eller provokationer som strider mot internationell rätt att använda alla instrument och alternativ som står till dess förfogande, inklusive i enlighet med artikel 29 i EU-fördraget och artikel 215 i EUF-fördraget, för att försvara sina och sina medlemsstaters intressen.

    Europeiska rådet kommer att fortsätta att nära övervaka utvecklingen, och kommer att återkomma till frågan och på lämpligt sätt fatta beslut senast vid mötet i december.

22. Slutligen efterlyser Europeiska rådet en multilateral konferens om det östra Medelhavsområdet och uppmanar den höga representanten att delta i samtal om dess organisation. Arrangemang såsom deltagande, omfattning och tidsplan kommer att behöva överenskommas med berörda parter. Konferensen skulle kunna behandla frågor där multilaterala lösningar krävs, inbegripet marina avgränsningar, säkerhet, energi, migration och ekonomiskt samarbete.

Kina

23. Europeiska rådet välkomnar den muntliga rapporten om mötet mellan EU:s ledare och Kinas president Xi Jinping den 14 september och undertecknandet av avtalet om geografiska beteckningar. Europeiska rådet betonar att balansen måste återställas i de ekonomiska förbindelserna och att ömsesidighet måste uppnås. Europeiska rådet erinrar om målet att senast i slutet av året slutföra förhandlingarna om ett ambitiöst övergripande investeringsavtal mellan EU och Kina som tar itu med de rådande asymmetrierna när det gäller marknadstillträde, bidrar till lika villkor och fastställer meningsfulla åtaganden om hållbar utveckling. Europeiska rådet uppmanar också Kina att uppfylla tidigare åtaganden om att åtgärda hindren för marknadstillträde, göra framsteg med överkapacitet och delta i förhandlingarna om industrisubventioner i Världshandelsorganisationen.

24. Europeiska rådet uppmuntrar Kina att ta ett större ansvar för att ta itu med globala problem. Detta omfattar framför allt att vidta mer ambitiösa åtgärder för klimatet i linje med Parisavtalets mål och för biologisk mångfald samt bidra till multilaterala svar på covid-19-pandemin, i synnerhet vad gäller behandlingar och vacciner, den oberoende översynen av de internationella vårdinsatserna och skuldlättnad som ett nödvändigt villkor för återhämtning från pandemin, särskilt i Afrika. Europeiska rådet välkomnar president Xi Jinpings uttalande, efter ledarnas videokonferens, om Kinas målsättning att nå koldioxidneutralitet före 2060 som ett viktigt steg i rätt riktning.

25. Europeiska rådet understryker att det är mycket oroat över människorättssituationen i Kina, inklusive utvecklingen i Hongkong och behandlingen av personer som tillhör minoriteter, i enlighet med vad som uttrycktes vid toppmötet mellan EU och Kina i juni och ledarnas möte den 14 september.

26. Europeiska rådet står fast vid det politiska tillvägagångssätt för förbindelserna mellan EU och Kina som fastställs i det gemensamma meddelandet från kommissionen och den höga representanten *EU och Kina – En strategisk hållning* från mars 2019 och efterlyser fortsatta samstämmiga ansträngningar för att tillämpa det. Europeiska rådet uppmanar kommissionen och den höga representanten att lägga fram en lägesrapport senast i mars 2021. Europeiska rådet ser fram emot ett möte mellan alla dess medlemmar och president Xi Jinping under 2021.

Belarus

27. Europeiska rådet fördömer de belarusiska myndigheternas oacceptabla våld mot fredliga demonstranter samt hotelser, godtyckliga gripanden och kvarhållanden efter presidentvalet, vars resultat inte erkänns av Europeiska rådet. Europeiska rådet stöder till fullo det belarusiska folkets demokratiska rätt att välja sin president genom nya fria och rättvisa val, utan yttre inblandning. Europeiska rådet uppmanar de belarusiska myndigheterna att stoppa våldet och förtrycket, frige alla frihetsberövade personer och politiska fångar, respektera mediefriheten och det civila samhället samt inleda en inkluderande nationell dialog. Europeiska rådet instämmer i att restriktiva åtgärder bör införas och uppmanar rådet att anta beslutet utan dröjsmål. Europeiska rådet uppmanar också Europeiska kommissionen att utarbeta en övergripande plan för ekonomiskt stöd för ett demokratiskt Belarus.

28. När det gäller det belarusiska kärnkraftverket Ostrovets upprepar Europeiska rådet vikten av att säkerställa kärnsäkerhet och miljösäkerhet.

Konflikten i Nagorno-Karabach

29. Europeiska rådet kräver att fientligheterna omedelbart upphör och uppmanar med kraft parterna att förnya åtagandet om en varaktig vapenvila och en fredlig lösning på konflikten. Förlusten av människoliv och konsekvenserna för civilbefolkningen är oacceptabla. Det finns ingen militär lösning på konflikten och den kan heller inte lösas genom yttre inblandning. Azerbajdzjan och Armenien bör inleda konkreta och förbehållslösa förhandlingar. Europeiska rådet uttrycker sitt stöd för ordförandena för OSSE:s Minskgrupp och ber den höga representanten att undersöka ytterligare EU-stöd till fredsprocessen.

Aleksej Navalnyj

30. Europeiska rådet fördömer mordförsöket på Aleksej Navalnyj med ett militärt kemiskt nervgift av novitjok-typ. Användning av kemiska vapen är ett allvarligt brott mot internationell rätt. Europeiska rådet uppmanar de ryska myndigheterna att fullt ut samarbeta med Organisationen för förbud mot kemiska vapen (OPCW) för att säkerställa en opartisk internationell utredning och ställa de ansvariga inför rätta. Europeiska rådet kommer att återkomma till frågan den 15–16 oktober 2020.